



BEFFROI



Het UNESCO-erfgoedhuis

SITE VAN HET BELFORT VAN BERGEN

PERSMAP



LE FONDS EUROPÉEN DE DÉVELOPPEMENT RÉGIONAL
ET LA WALLONIE INVESTISSENT DANS VOTRE AVENIR



INHOUD

Persbericht

De UNESCO

Het Spaanse huis

Het UNESCO-erfgoedhuis

De regio Bergen en de UNESCO, partners en erkend erfgoed

Programma openingsdag

Praktische info

Perscontact

Shahiness Benabdelouahed

Tel. +32 (0)65/40.51.72

Gsm. +32 (0)490/665.518

shahiness.benabdelouahed@ville.Bergen.be

Persbericht

Het voor Bergen kenmerkende *Maison espagnole* (het Spaanse huis) is volledig gerenoveerd dankzij middelen uit het EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling). Het huis verandert binnenkort in het UNESCO-erfgoedhuis, een plek waar men het UNESCO-werelderfgoed van de regio kan ontdekken. Het pand, dat zich aan de voet van het Belfort bevindt, opent na tien jaar op 16 oktober zijn deuren. De Doudou, het Mundaneum, de site van de Grand-Hornu, de vakkenkennis van de beiaardiers, de Neolithische vuursteenmijnen van Spiennes en het Belfort van Bergen: vanaf nu vindt het publiek onder één dak alle informatie over het UNESCO-werelderfgoed in de regio van Bergen.

Dit verenigende project is uniek in België en werd in 2011 bedacht door de *Pôle muséal* van Bergen. Het project is tot stand gekomen in samenwerking met de Belgische commissie voor de UNESCO en met steun van het EFRO, Wallonië en de Franse Gemeenschap.

Er bestond nog geen centrale plek waar geïnteresseerden, kunst- en geschiedenisliefhebbers en deskundigen het uitzonderlijke erfgoed van Henegouwen konden ontdekken en kennis konden uitwisselen.

Het UNESCO-erfgoedhuis laat het grote publiek en scholen kennismaken met twintig in de provincie Henegouwen erkende sites, gebouwen en vormen van immaterieel erfgoed. Behalve dat het huis de inwoners van Bergen en talloze toeristen die de stad bezoeken van informatie voorziet, organiseert het huis ook het hele jaar door unieke samenkomsten en wandel- en fietstochten. De receptie van het huis wordt overigens ook de plek waar men kaartjes voor en souvenirs van het Belfort van Bergen kan kopen.

Bovendien speelt het verenigende en maatschappelijke aspect een grote rol in dit prachtige project. Het UNESCO-erfgoedhuis heeft de ambitie om het erfgoed (terug) te geven aan een zo groot mogelijk aantal mensen. Het huis zal in samenwerking met de Belgische commissie voor de UNESCO en diverse erkende sites workshops, lezingen en samenkomsten organiseren.

Het huis zal voor burgers, kunstenaars en zo'n veertig regionale verenigingen die al actief zijn op dit gebied ruimtes ter beschikking stellen waar kennis kan worden uitgewisseld en gemeenschappelijke faciliteiten bieden om een gezamenlijke dynamiek te creëren die voor iedereen toegankelijk is.

De UNESCO

De UNESCO, de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, zet zich in voor de identificatie, de bescherming en het behoud van uitzonderlijk cultureel en materieel erfgoed. Immaterieel erfgoed waarop de UNESCO zich richt zijn bijvoorbeeld dansen, liederen, ambachten en natuurgebieden. In 1992 werd ook het Memory of the World-programma opgestart. Dit programma is ontstaan vanuit het besef dat belangrijke documenten niet goed werden behouden en dat deze slecht toegankelijk waren voor verschillende regio's in de wereld. Dankzij het programma wordt waardevolle documentatie nu beschermd. De wereldwijde UNESCO-geoparken zijn verenigde geografische ruimtes waar geologische sites en landschappen van internationale waarde op een integrale manier worden beheerd. De nadruk ligt hierbij op bescherming, educatie en duurzame ontwikkeling.

België is een van de lidstaten van UNESCO sinds haar oprichting in 1945. De nationale commissies voor de UNESCO verbinden de UNESCO met de regering, burgers en de academische en culturele wereld. Er zijn twee nationale commissies gevestigd in België: de Belgische Franstalige en Duitstalige UNESCO Commissie en de Vlaamse UNESCO Commissie.

www.UNESCO.org

www.UNESCO.be

Het Spaanse huis

In de tweede helft van de 16e eeuw en aan het begin van de 17e eeuw kregen na de grote brand van 1548 veel gebouwen in Bergen een 'Spaanse' architectonische stijl. Het gebouw heeft zijn typisch gotische elementen behouden en is met zijn gevel en bakstenen muren kenmerkend voor de gebouwen in onze regio uit deze tijd. Het geheel bestaat uit drie delen en werd in 1918 aangepast door de uit Bergen afkomstige architect Léon Bertiaux. De binnen- en buitenkant werden in 1955 geklasseerd als monument. We zien er een aantal oude schoorstenen en een van de weinige oorspronkelijke houten rechte trappen van de stad.

Het huis, dat destijds in zeer slechte staat verkeerde, werd vanaf 2015 in twee fases gerenoveerd, zodat het gebouw kon worden behouden en het zijn oude charme zou terugkrijgen. In de eerste fase werd er voornamelijk gewerkt aan de stabiliteit, het versterken van de vloer en de restauratie van de gevels, ramen, deuren en het dak, dat behoorlijk lek was. In de tweede fase werd de binnenkant van het pand aangepakt. Zo ging men aan de slag met het tegelwerk, het pleisterwerk, de elektra, vervanging van de verwarmingsketel, het interieur, de verlichting, het meubilair en het sanitair. Ook werd de binnen- en buitenkant van het gebouw voorzien van bewegwijzering.

Geschiedenis

Het huis, dat zich aan de voet van het Belfort bevindt, was vóór de 19e eeuw wel al te vinden op oude plattegronden van de wijk, maar pas in de 19e eeuw, na de algemene invoering van plattegronden en kadasters, werd het perceel echt nauwkeurig in kaart gebracht.

Tussen 1830 en 1918 wordt het gebouw opgenomen in verschillende plattegronden en kadasters. Het huis veranderde tussen 1830 en 1871 meerdere keren van eigenaar totdat de familie Roger eigenaar werd tot 1918. Gedurende de 19e eeuw ondergingen het huis en de grond eromheen een aantal veranderingen. Het perceel wordt in 1828 voor het eerst opgenomen in een kadastraal document. Op deze plattegrond, die gemaakt is door landmeter Alexandre Goffaux, had het perceel huisnummer 146. De restauratie destijds betrof het deel van het huis op de hoek van de rue des Clercs en de helling. Dit herstel draaide puur om de structuur en stijl aan de buitenkant. In 1845 wordt het perceel genoemd in een kadaster, waarbij het huisnummer overeenkomt met dat op de plattegrond van de heer Goffaux. Het kadaster laat zien dat de totale oppervlakte van het perceel 29 m² was en dat het kadastrale inkomen 258 frank bedroeg. Er wordt een wijziging met betrekking tot de binnenplaats vermeld: 'Wijziging op de binnenplaats, vóór 1830'. Als gevolg van deze wijziging is in 1858 het huisnummer van het perceel aangepast (146 A). De andere gegevens bleven ongewijzigd. Als we de plattegronden van Goffaux en Popp vergelijken, zien we dat er een ongenummerde aanbouw op de plattegrond van 1828 is verwijderd. Dit bijgebouw was waarschijnlijk van hout en is gesloopt. Bovendien zorgde op 2 oktober 1708 een koninklijk besluit ervoor dat vakwerkhuzen werden verboden in Bergen.

In 1870 worden er uitbreidingen vermeld op de kadastrale legger. Als gevolg van deze wijziging zijn het perceelnummer en het kadastraal inkomen van het gebouw op de legger gewijzigd. Als we de plattegrond van 1860 vergelijken met de huidige plattegrond, is het *Maison espagnole* (het Spaanse huis) redelijk hetzelfde gebleven, behalve dat het aan de westkant enigszins is vergroot. In 1880 wordt ook een wijziging van de afstand tot de straat vermeld, waarbij de grootte van het perceel verandert van 29 m² naar 20 m². Dat de oppervlakte kleiner werd, komt doordat er destijds veel werkzaamheden werden uitgevoerd aan de weg. De straten in het centrum moesten volledig worden vernieuwd voor de aanleg van riolering en trottoirs. Hierna wordt het perceelnummer opnieuw gewijzigd (146 C).

Het perceel heeft nog altijd hetzelfde nummer, wat betekent dat het oppervlak van het huis en de grond eromheen sinds 1880 niet meer zijn veranderd. In de 20e eeuw wordt een zekere Marie Roger vermeld als enige eigenaar. In hetzelfde jaar worden het huis op de hoek van de rue des Clercs en de helling gerestaureerd onder leiding van de uit Bergen afkomstige architect Léon Bertiaux. We kunnen aannemen dat het huis in 1918 in het bezit kwam van de stad Bergen. In de jaren daarna werd het huis aan verschillende mensen verhuurd. Het Waalse Gewest klasseert het gebouw in 1955 als monument en het huis wordt in 1958 voor een tweede keer gerestaureerd met de bedoeling er een museum voor volkskunde te vestigen (dat er uiteindelijk nooit is gekomen).

Tussen 1961 en 1980 deed het gebouw dienst als openbare bibliotheek.

Op initiatief van journalisten uit Bergen en Maurice William en Jean-Claude Maréchal neemt in 1980 het *Maison de la Presse* zijn intrek in het huis. De journalisten hadden gezamenlijk laten weten dat ze graag een eigen plek zouden hebben. Als gevolg daarvan wordt in 1980 de *Club de la Presse* geopend. Ter gelegenheid hiervan werd er een persfototentoonstelling georganiseerd. De gemeente stelde de locatie ter beschikking aan de *Club de la Presse*, die er dertig jaar lang in heeft gezeten. Zo werd het huis een plek voor ontmoetingen, lezingen en tentoonstellingen, een plek voor uitwisseling en dialoog. In het huis hebben talloze persconferenties plaatsgevonden met betrekking tot de stad en culturele projecten in Bergen. Indertijd was er nog geen internet. De journalisten vonden het fijn om elkaar daar te zien.

De periode 80-85 wordt gekenmerkt door live radiodebatten vanuit het huis, de FIFA en bezoeken van acteurs, de ambassadeur van Zaïre, Patrick Poivre d'Arvor en Anthony Quinn.

In de jaren 2000 wordt het gebouw opnieuw gerestaureerd.



©Maison Espagnole, Montois Cayaux

Het UNESCO-erfgoedhuis

Welkom!

Na tien jaar van procedures en werkzaamheden opent het UNESCO-erfgoedhuis zijn deuren voor het publiek.

Het UNESCO-erfgoedhuis is om te beginnen een plek voor projecten die aansluiten bij de idealen van de UNESCO en die worden uitgevoerd door onder andere burgers, verenigingen, jongeren en kunstenaars.

De gemeenschappelijke ruimtes en voorzieningen versterken de sociale binding. De activiteiten op alle niveaus (wijk, stad, regio en daarbuiten) zullen bijdragen aan de sociale cohesie, het met elkaar leven en aan gelijkheid.

Het UNESCO-erfgoedhuis streeft naar een sterkere band tussen spelers uit het maatschappelijk middenveld die zich inzetten voor het voortbestaan van ons erfgoed, verenigingen en vrijwilligers door hun de mogelijkheid te bieden bij elkaar te komen en met elkaar in gesprek te gaan. Een ander doel is meer zichtbaarheid geven aan burgeracties om het publiek te laten zien hoe belangrijk deze betrokkenheid is voor het voortbestaan van het materiële en immateriële erfgoed van UNESCO.

Tot slot wil het UNESCO-erfgoedhuis dé plek zijn waar het grote publiek en andere specifieke doelgroepen (toeristen, scholen, jeugdbewegingen en vrijwilligers) de rijkdom van het erfgoed in en rondom Bergen kunnen ontdekken.

Het UNESCO-erfgoedhuis richt zich op zeven hoofdthema's die zijn gebaseerd op burgerparticipatie:

- Vrijwilligers en verenigingen identificeren die zich bezighouden met/in het bezit zijn van erfgoed;
- Burgers en toeristen die de stad bezoeken informeren over erkende sites en de culturele waarde daarvan;
- Initiatieven stimuleren die aansluiten bij de domeinen van de UNESCO, in het bijzonder bij het culturele en immateriële erfgoed;
- Het contact bevorderen tussen netwerken, groepen, verenigingen en burgers die in contact zijn met eigenaren/beheerders van UNESCO-erfgoed in de regio Bergen;
- Logistieke steun aanbieden door (werk)ruimtes beschikbaar te stellen;
- Zichtbaarheid geven aan burgeracties;
- Een vrijwilligersnetwerk ontwikkelen aangaande het UNESCO-werelderfgoed;

Het project van het UNESCO-erfgoedhuis zal worden uitgevoerd met en voor burgers en in samenwerking met de Franstalige en Duitstalige UNESCO Commissie, het Mundaneum en de site van de Grand-Hornu.

De ruimtes in het huis

Het huis ligt aan de voet van het Belfort en heeft twee verdiepingen:

Begane grond: binnenplaats en hoofdingang, receptie, boetiek, vergaderruimte en coworkingspace voor culturele activiteiten, toiletten, toegang tot het kantoor.



Eerste verdieping (toegankelijk via de helling): vergaderzaal voor verenigingen, kantoren en toiletten.



De Sint-Calixtuskapel in het Park van het Belfort sluit aan bij de dynamiek.

De ruimtes weerspiegelen de verschillende dimensies van het huis:

- **toerisme en het grote publiek:** (het huis is dé plek waar men het UNESCO-werelderfgoed van de regio Bergen kan ontdekken + receptie/ticketverkoop voor de site van het Belfort + informatiecentrum voor de regio (waaronder voor het Mundaneum en de site van de Grand-Hornu);
- **burgers, verenigingen, kunstenaars:** het huis stelt ruimtes ter beschikking en faciliteert door burgers uitgevoerde projecten om het erfgoed van de regio Bergen in de belangstelling te zetten;
- **permanente educatie:** het huis organiseert binnen- en buitenschoolse activiteiten in samenwerking met het Dynamusée en andere organisaties die zich bezighouden met het erfgoed. Ook stelt het huis apparatuur beschikbaar om het contact met andere UNESCO-sites makkelijker te maken, zoals een interactief bord en andere benodigdheden;
- **specificaties en wetenschap:** het huis faciliteert wetenschappelijke samenwerkingen in het kader van de UNESCO-sites in Bergen, draagt bij aan rondetafelgesprekken, symposia en publicaties.

De ruimtes zijn ontworpen in samenspraak met betrokkenen van het UNESCO-erfgoedhuis (receptionisten, begeleider, bemiddelaar, conservator, interieurarchitecten, ontwerper en beheerder).

Bureau Le Blick (Jurbise) heeft in 2021 de opdracht gekregen om plattegronden te maken en de architecten van de stad Bergen waren verantwoordelijk voor de architectuur.

Het huis is een kenmerkend gebouw voor Bergen. Het is gelegen in het stadscentrum, bevindt zich vlak bij het treinstation en de site van het Belfort, en ligt op steenworp afstand van de Grand-Place. Bovendien ligt het huis ook op het beginpunt van het Lumeçon-gevecht.

De regio van Bergen en de UNESCO, partners en erkend erfgoed

Bergen is een van de weinige steden die zoveel door UNESCO erkend erfgoed heeft. Het Belfort (1999 - Werelderfgoed), De Neolithische vuursteenmijnen van Spiennes (2000 - Werelderfgoed), de Doudou van Bergen (Immaterieel Erfgoed van de Mensheid - 2005), het bibliografisch repertorium van het Mundaneum (Memory of the World - 2013) en op een paar kilometer afstand van het stadscentrum de site van de Grand-Hornu (Werelderfgoed - 2012, bij de gezamenlijke kandidatuur van de mijnsites in België en Frankrijk). In 2014 voegde de ENSCO de beiaardcultuur van België toe aan de Representatieve lijst van het immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid. Dit toont de waarde aan van het werk dat beiaardiers de afgelopen decennia hebben verricht in Bergen en in 75 andere Belgische steden en dorpen waar op beiaards werd gespeeld.

Deze erkenningen onderstrepen al meer dan twintig jaar het uitzonderlijke erfgoed dat we moeten bewaren voor toekomstige generaties.

De stad Bergen is via het UNESCO-erfgoedhuis verbonden aan twee instellingen in Bergen, namelijk het Mundaneum, waar het door de UNESCO als Memory of the World-erkende bibliografisch repertorium wordt bewaard, en de site van de Grand-Hornu (Werelderfgoed).

Belfort van Bergen - Werelderfgoed van de mensheid - gezamenlijke kandidatuur (1999)



©Ville de Mons/Serge Brison

Het 87 meter hoge Belfort van Bergen is een opvallend kenmerk in het landschap van de stad en is sinds 1999 UNESCO-werelderfgoed.

Het Belfort werd gebouwd in 1661 en was als wachttoren, klok en carillon van openbaar nut. De toren gaf de stad ritme en werd gebruikt om burgers te waarschuwen bij brand en vijandelijke invallen. Dit grote, complexe Belfort is het enige barokke belfort van België. Volgens een recente schatting telt het Belfort 459.300 bakstenen, hoewel we in de 17e-eeuwse archieven kunnen lezen dat het uit meer dan een miljoen bakstenen zou bestaan. Het eiken geraamte bestaat nog altijd uit duizenden stukken hout uit de 17e eeuw.

Het Belfort is in 1845 gerestaureerd, maar pas in 1976 zijn er grote werkzaamheden aan verricht. De staat van de daken, de constructie en het timmerwerk laat veel te wensen over. Het zou meer dan dertig

jaar duren voordat de herstelwerkzaamheden waren afgerond. In juli 2015 werd het bezoekerscentrum geopend.

Sinds 1999 heeft UNESCO onder de naam 'Belforten van België en Frankrijk' 56 Belgische en Franse belforten op de Werelderfgoedlijst gezet. Een site kan pas op de Werelderfgoedlijst worden gezet als het van uitzonderlijke universele waarde is en voldoet aan minstens één van de tien door de UNESCO bepaalde selectiecriteria. Het Belfort van Bergen voldoet aan twee van deze criteria. Het voornaamste is dat het gebouw een goed voorbeeld is van een type gebouw dat een belangrijke periode uit de menselijke geschiedenis illustreert. Op de site vinden we ook ander erfgoed: het behoud van de beiaardcultuur.

Het Belfort biedt een prachtig decor voor een museum over de geschiedenis van de klokkentoren en het feit dat deze is erkend als werelderfgoed. Het museum bestaat uit 400 m² en de ontvangstruimte uit 80 m². De ruimtes laten de bezoekers een reis door de tijd maken. Ze gaan terug naar de oorsprong van de constructie en krijgen inzicht in de rol van het Belfort door de eeuwen heen. Bovendien zoeken de bezoekers de hoogte op om de regio van Bergen te ontdekken. Normaal gesproken volgen museumbezoekers een route waarbij ze achtereenvolgens verschillende zalen passeren, maar bij het Belfort is gekozen voor een route van boven naar beneden, zodat men het specifieke karakter van het gebouw goed kan zien.

Bij deze museumroute passeren bezoekers via een panoramische lift (een architectonisch hoogstandje!) verschillende verdiepingen. Hier worden de bezoekers omringd met verschillende voorwerpen uit de museumcollecties van de stad, zoals klokken en een hoorn. Het museum is ook uitgerust met moderne technologie, zoals de interactieve 'tijdvensters' waarmee men teruggaat in de tijd. Bezoekers kunnen het huidige en voormalige landschap waarnemen door middel van vier interactieve schermen. Aangezien het Belfort midden in de stad ligt, is dat het ideale startpunt voor wandelingen en rondleidingen door het centrum.

De klokkentoren wordt elke avond verlicht, zodat men de prachtige architectuur goed kan zien.

Het Belfort wordt omringd door het *Parc du Château*. In dit park vinden we een aantal interessante overblijfselen, zoals de kasteelmuren van de graven van Henegouwen, de eerste stadsmuren, de poterne van het kasteel, de *Tour César* en de Sint-Calixtuskapel. Deze kapel is een van de weinige overblijfselen van het kasteel van Bergen en kan alleen worden bezocht door een rondleiding te volgen of tijdens bijeenkomsten en activiteiten die worden aangeboden de *Pôle muséal*.

Met de opening van het UNESCO-erfgoedhuis is het Belfort van Bergen voortaan een opzichzelfstaande site met vier bezienswaardigheden: het Belfort, de Sint-Calixtuskapel, het *Parc du Château* en het UNESCO-erfgoedhuis.

Het UNESCO-erfgoedhuis wordt het ticketloket en de boetiek van het Belfort van Bergen.

De Doudou van Bergen - Meesterwerk van immaterieel erfgoed (2005)

Nadat de Doudou in 2005 werd erkend door de UNESCO, ontstond het idee om een plek te wijden aan dit unieke erfgoed. Het duurde tien jaar om dit project te voltooien. In april 2015 werd het Museum van de Doudou geopend voor het publiek.



©Ville de Mons/Serge Brison

Het museum streeft ernaar de verschillende aspecten van dit universele en eeuwenoude verhaal te belichten, van de originaliteit van de Doudou van Bergen tot de legende van Sint-Joris, een ontdekking tussen fantasie en realiteit. De museale ruimte nodigt jong en oud uit om dit uitzonderlijke erfgoed op een speelse manier te ontdekken. Het museum geeft bezoekers verschillende perspectieven, waaronder een historische, antropologische, wetenschappelijke, artistieke, seculiere en religieuze invalshoek.

Direct bij binnenkomst krijgen bezoekers assistentie van een boordsysteem dat hen gedurende het bezoek begeleidt. Dankzij interactie, afbeeldingen, archiefmateriaal, voorwerpen uit de museumcollectie van Bergen en innovatieve technologieën reizen bezoekers terug in de tijd om kennis te maken met Sint-Joris, de draak en Sint-Waltrudis. De scenografie biedt nieuwe en originele perspectieven op de hoogtepunten van het ritueel genaamd de Doudou.

Bij de route door het museum, die is verspreid over drie verdiepingen, komt men meer te weten over de geschiedenis van Sint-Waltrudis, de afdaling van de reliekschrijn met daarin haar relikwieën, de processie met de *Car-d'Or*, de legende van Sint-Joris en de Draak, de symboliek die verband houdt met het Lumeçon-gevecht, het *Petit Lumeçon* en de UNESCO-erkenning.

De UNESCO heeft het ritueel van de Doudou op 25 november 2005 om 11.00 uur erkend als meesterwerk van het oraal en immaterieel erfgoed van de mensheid. Met deze erkenning streeft de UNESCO haar doel na om uniek en levend immaterieel erfgoed te beschermen.



©Patty

Bij de erkenning speelden vier factoren een belangrijke rol: het enthousiasme en de participatie van het publiek, de toewijding onder de bevolking, de moeite die honderden mensen jaarlijks in het ritueel steken om dit erfgoed te behouden en het feit dat dit ritueel generatie op generatie wordt doorgegeven. Dit is vooral terug te zien in het *Petit Lumeçon*. Op de zondag na Drievuldigheidszondag wordt het Lumeçon-gevecht door duizenden kinderen nagespeeld (max. 3300). De jongste deelnemers zijn pas vier jaar oud.

www.museedoudou.mons.be

De Neolithische vuursteenmijnen van Spiennes - Werelderfgoed (2000)



©Ville de Mons/Serge Brison

De archeologische site van Spiennes is een van de oudste en grootste Europese ontginningscentra van vuursteen en werd door de UNESCO erkend in het jaar 2000. De site telt duizenden mijnschachten. De site strekt zich uit over 190 hectare en bevindt zich op 6 km van de stad Bergen. De mijnen, die sinds 2015 toegankelijk zijn voor het publiek, behoren tot de oudste sites ter wereld waar bezoekers welkom zijn. De site organiseert ook ontmoetingen met archeologen.

Door mijnschachten tot 20 meter diep te graven, ontwikkelde de neolithische mens de technieken die nodig zijn om grote platen vuursteen te winnen met een gewicht van soms honderden kilo's. Hij specialiseerde zich ook in steenhouwtechnieken die nu worden erkend als een bewijs van het menselijk genie.

De UNESCO-criteria waaraan deze site voldoet:

Criterium i): De Neolithische vuursteenmijnen van Spiennes vormen een uitzonderlijk bewijs van de vaardigheden die de prehistorische mens had.

Criterium iii): De komst van neolithische culturen markeert een belangrijke fase in de culturele en technologische ontwikkeling van de mens, die goed te zien is op het grote vuursteenmijnencomplex in Spiennes.

Criterium iv): De vuursteenmijnen in Spiennes zijn een goed voorbeeld van de technologie om neolithische vuursteen te winnen, wat een belangrijke fase markeert in de technologische en culturele vooruitgang van de mens.

SILEX'S, het interpretatiecentrum van de neolithische mijnen voor vuursteen in Spiennes, ligt in een Natura 2000-gebied. U krijgt er inzicht in alle facetten van deze internationaal vermaarde archeologische plek. In het voorjaar worden er naast wandelingen en fietstochten in een groenrijke omgeving ook een museumroute en begeleide afdalingen in de mijnen aangeboden.

www.silexs.mons.be

Site van de Grand-Hornu - Werelderfgoed (2012)

Op een aantal kilometer van Bergen ligt de site van de Grand-Hornu. Dit prachtige 19e-eeuwse Europese industriële erfgoed is als gezamenlijke kandidatuur van grote mijnsites in Wallonië door de UNESCO erkend als werelderfgoed (2012). De grootte en eenheid van de gebouwen van deze voormalige kolenmijn zijn ontzettend indrukwekkend. De voormalige arbeidswoningen op het 19-eeuwse neoklassieke monumentale complex zijn een van de oudste ter wereld. Het complex, dat op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO staat, laat bezoekers teruggaan in de tijd en kennismaken met de stichter van het complex, grootindustrieel en visionair Henri De Gorge. Al in 1810 bedacht deze man voor het dorpje Hornu een wijk waar arbeiders zouden genieten van een voor die tijd ongekend comfort. Hij liet een dorp met 450 ruime huizen bouwen die waren voorzien van warm water en een tuin. Later werden er ook een school, een bibliotheek, een danszaal, winkels en een ziekenhuis gebouwd.

Nadat de kolenmijnen in 1954 werden gesloten, raakte het complex in de vergetelheid. In 1990 kreeg de site een tweede leven. De vierkante binnenplaats met stallen en de eivormige binnenplaats met het ingenieursgebouw en de machinezaal zijn er nog steeds. Sinds het begin van de jaren 90 bevindt zich op de site van het complex 'Grand-Hornu Images', een in heel Europa erkend museum met tentoonstellingen over ontwerp en toegepaste kunst.

www.grand-hornu.eu

Universeel bibliografisch repertorium (UBR) - Memory of the World (2013)



©Frédéric Ravens

Het UBR verschaft informatie over de publicaties van alle tijden, van alle landen en met betrekking tot alle materies, ongeacht waar deze publicaties bewaard worden. Vandaar het universele karakter ervan. Sinds de oprichting in 1895 zijn er maar liefst 16 miljoen bibliografische fiches verzameld die zijn geordend volgens de Universele Decimale Classificatie en die worden bewaard in steekkaartenmeubels van de oprichters Paul Otlet en Henri La Fontaine. Het Universeel repertorium is het belangrijkste werk van het Internationaal Bibliografisch Instituut (IIB) sinds de oprichting van het instituut.

Het Universeel bibliografisch repertorium bestaat uit verschillende repertoria die antwoord bieden op twee belangrijke vragen: 'Wat heeft een bepaalde auteur geschreven?' (Auteursrepertorium) en 'Wat is er geschreven over een bepaald onderwerp?' (Onderwerpenrepertorium). Naast deze hoofdrepertoria zijn er nog het Repertorium van de tijdschriftentitels, het Repertorium van de boekentitels of nog het Administratief repertorium waarin essentiële informatie over de werkzaamheden van het IIB te vinden is. Alles wordt op steekkaarten opgeslagen: elke ontvangen brief, gegevens over het personeelsbeheer, publicaties, de inventaris van de collecties, enz.

Een gedeelte van deze lademeubels maakt sinds 1998 deel uit van de scenografie van de museumruimte van het Mundaneum. Het UBR staat sinds 2013 geregistreerd als Memory of the World en is te zien in de expositieruimte in Bergen.

Het Mundaneum biedt rondleidingen, tentoonstellingen, bezoeken aan het archief, stages en lezingen aan.

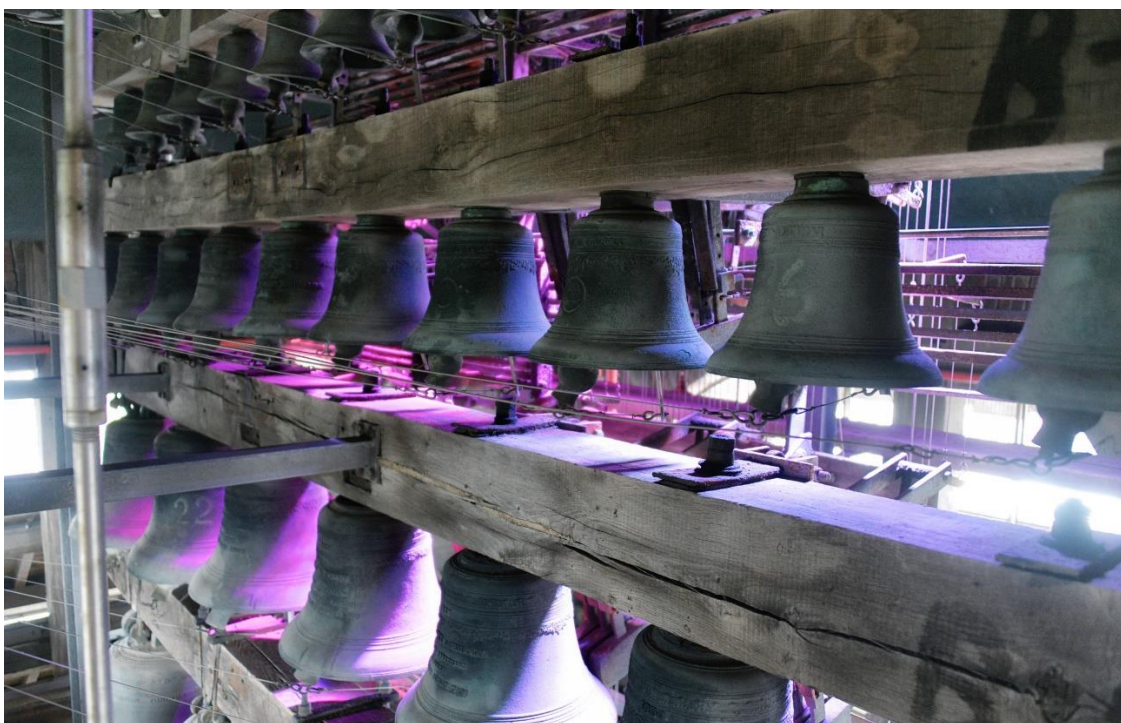
www.mundaneum.org

Behoud van de beiaardcultuur - Immaterieel erfgoed (2014)

De kunst van spelen op een klokkenspel (beiaard) op markt- en feestdagen bestaat al sinds het jaar 1500. Het programma voor het behoud van de beiaardcultuur beslaat 76 dorpen en steden in België en dertig landen. De belangrijkste doelen hiervan zijn het behouden van de componenten van de historische beiaardcultuur (beoefening, repertoire, instrumenten, muziek, mondelinge en schriftelijke geschiedenis) en het waarborgen van de continuïteit en de duurzame ontwikkeling van de beiaardcultuur als levend erfgoed dat bijdraagt aan culturele identiteit en sociale cohesie. De inzet is ook gericht op het behoud en de restauratie van historische beiaarden, waardoor klokken die geen geluid meer maakten nu wel weer geluid maken. De beiaardcultuur wordt in leven gehouden met tal van educatieve initiatieven.

In het Belfort van Bergen zorgen vijf beiaardiers, waaronder twee vrouwen, ervoor dat het carillon springlevend blijft. Alleen bij concerten mogen bezoekers boven in de 47 meter hoge klokkentoren een kijkje nemen in de speelcabine en bij de klokken. Men kan de cabine en de klokken ook zien bij live uitgezonden concerten, *Blind tests* en interactieve concerten, namelijk via het internet en tv (de uitzendingen verzamelen enkele duizenden internetgebruikers).

www.ich.UNESCO.org



©Ville de Mons/Oswald TLR

Praktische info

Het UNESCO-erfgoedhuis

Site van het Belfort van Bergen

Rue des Clercs 32 - 7000 Bergen

Openingsuren:

Van dinsdag tot en met zondag

Van 10.00 tot 18.00:

Reserveren is verplicht voor het gebruik van de vergaderruimtes: polemuseal@ville.mons.be

Gratis toegang

Tickets voor het Belfort van Bergen:

€ 9 standaardtarief/€ 6 kortingstarief

Reserveren en online kaartverkoop: +32 (0)65/33 55 80 of ga naar www.visitmons.be.

Info: www.beffroi.mons.be

E-mail: polemuseal@ville.mons.be

Een project van de stad van Bergen dat tot stand is gekomen in samenwerking met de Belgische commissie voor de UNESCO, de site van Grand-Hornu en het Mundaneum en met steun van het EFRO, Wallonië en de Franse Gemeenschap.

